

Stavelsestyper og tryk

stavning og udtale af engelske ord

FACIT 2. oplag

Lise Nyrop og Dorte Gørtz

English4all.dk

Facit

Dette facit er udarbejdet som støtte til arbejdet med *Stavelsestyper og tryk* og følger hæftets opbygning og sidetal, så det er let at anvende sammen med elevmaterialet.

Kun de sider og opgaver, hvor et facit er relevant, er medtaget. Opgavebokse og sidereferencer er bevaret for at gøre opslag og brug så enkel som muligt.

På www.english4all.dk findes et PDF-dokument Råd og vejledning til undervisning med *Stavelsestyper og tryk*.

Dette dokument opdateres og suppleres løbende.

Læs eller genlæs evt. også artiklen om de engelske stavelsestyper (Læsepædagogen 2021)

Vi håber, at materialet vil være en brugbar og inspirerende støtte i undervisningen.

Lise Nyrop og Dorte Gørtz, maj 2026

Copyright © 2026 English4all.dk / Lise Nyrop og Dorte Gørtz

Alle rettigheder forbeholdes.

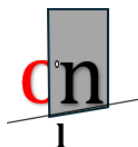
Denne PDF er beskyttet af ophavsretsloven og må ikke kopieres, distribueres, videresælges eller deles uden skriftlig tilladelse fra forfatterne eller English4all.dk.

Illustrationer og layout: Dorte Gørtz

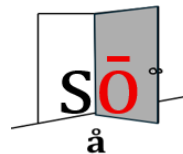
Forsidebillede inspireret af et foto og med AI-assistance.

2. udgave · 1. oplag · Udgivet april 2026

Del 1: Stavelsestyper

1. og 2. Lukket og åben stavelse

Opgave a: Bestem, om stavelsen er lukket (l) eller åben (å), og sæt en lille streg over lang vokal.

1. cat
l

not
l

gō
å

wet
l

2. sit
l

ī
å

sō
å

loft
l

7

Lukket og åben stavelse

Opgave: Bestem, om stavelsen er lukket (l) eller åben (å), og sæt en lille streg over lang vokal.

tandlæge
1. den|tist
l l

basal
bā|sic
å l

student
stū|dent
å l

helt
2. hē|rō
å å

foto
phō|tō
å å

emne
top|ic
l l

Sverige
3. Swē|den
å l

hytte
cab|in
l l

tulipan
tū|lip
å l

enhed
4. ū|nit
å l

flodhest
hip|pō
l å

fugtig
hū|mid
å l

hej
5. hel|ō
l å

glorie
hā|lō
å å

næsehorn
rhī|nō
å å

kristtorn
6. hol|ly
l å

hellig
hō|ly
å å

skuldertaske
satch|el
l l

8

Tryk og vokallyden schwa /ə/

Opgave a: Læs **engelske** navne højt og sæt en trykstreg.

'Em|ma Vic|'to|ri|a 'Vic|tor 'Mor|gan Is|a|'bel|la Her|'mi|o|ne

10

Opgave c: Placer trykket i de engelske ord, og læs dem højt.

Dansk

1. 'Ja|pan
2. ma|te|ma|'tik
3. fo|to|gra|'fi
4. 'ki|mo|no
5. a|na|'ly|se
6. a|po|'strof
7. ka|te|'dral

Engelsk

- Ja|'pan
math|e|'mat|ics
pho|'tog|ra|phy
ki|'mo|no
a|'nal|y|sis
a|'pos|tro|phe
ca|'the|dral

11

Opgave e: Læs først ordene på dansk, derefter på engelsk, både med en tydelig og en svækket udtale. Læg mærke til, at vokalerne er meget tydeligere på dansk, og at dette kan være en strategi til at bestemme udtalen af vokalerne i engelske ord.

I nedenstående skema kan du se lydskriften fra forskellige ordbøger. Slå selv de sidste tre ord op i forskellige ordbøger, s. 66.

Dansk	Engelsk	Engelsk tydelig udtale	Engelsk svækket udtale	Engelsk udeladt
familie	family	/ 'fam ɪ lē /	/ 'fam ə lɪ /	/ 'fam lɪ /
kapacitet	capacity	/kə 'pas ɪ tē /	/kə 'pa sə tɪ /	
fabrikere	fabricate	/ 'fa brɪ kāt /	/ 'fa brɪ k āt /	
chokolade	chocolate	/ 'tʃo kə lɪt /		/ 'tʃok lɪt /
komfortabel	comfortable	/ 'kʊm fə tə bəl /		/ 'kʊm f tə bl /
interessant	interesting	/ 'ɪn tə res tɪŋ /		/ 'ɪn trəs tɪŋ /
sekretær	secretary	/ 'se krə te rē /		/ 'se k(r)ə trē /

Lukket og åben stavelse med schwa /ə/

Opgave a: Bestem stavelsestypen i den stavelse, der har tryk.

Læs ordene højt og husk, at vokalen i de fleste trykssvage stavelser udtales /ə/.

løve
1. 'li|on

å

salat
'sal|ad

l

melon
'mel|on

l

åben
'o|pen

å

mærkat
2. 'la|bel

å

endelig
'fi|nal

å

pilot
'pi|lot

å

picnic
'pic|nic

l

menneske
3. 'hu|man

å

dig
'po|em

å

polet
'to|ken

å

øjeblik
'mo|ment

å

bison
4. 'bi|son

å

elev
'pu|pil

å

kongelig
're|gal

å

trolde
'gob|lin

l

ravn
5. 'ra|ven

å

Fyn
'Fu|nen

å

syren
'li|lac

å

levende
'viv|id

l

genstand
6. 'i|tem

å

fløjle
'vel|vet

l

metode
'meth|od

l

opkast
'vom|it

l

Opgave b: Bestem stavelsestypen. Læs ordene højt og husk, at vokalen i de fleste tryksvage stavelser udtales /ə/.

Hvis udtalen af vokalen i stavelsen uden tryk svækkes, så markér evt. fx l, å.

diplomati

1. di|**'plo**|ma|cy
å å å å

kompleksitet

com|**'plex**|i|ty
l l å å

evne

a|**'bil**|i|ty
å l å å

stiftelse

2. es|**'tab**|lish|ment
å l l l

akademisk

ac|a|**'dem**|ic
l å l l

økonomi

e|**'con**|o|my
å l å å

cafeterie

3. caf|e|**'te**|ri|a
l å å å å

biologi

bi|**'ol**|o|gy
å l å å

aktivitet

ac|**'tiv**|i|ty
l l å å

katastrofe

4. ca|**'tas**|tro|phe
å l å å

kolonisering

col|o|ni|**'za**|tion
l å å å l

hykleri

hy|**'poc**|ri|sy
å l å å

narrestreger

5. she|**'nan**|i|gans
å l å l

bakterier

bac|**'te**|ri|a
l å å å

størkne

so|**'lid**|i|fy
å l å å

maskulinitet

6. mas|cu|**'lin**|i|ty
l å l å å

hukommelsestab

am|**'ne**|si|a
l å å å

skråstreg

'sol|i|dus
l å l

3. Magisk e stavelse

Opgave a: Læs ord med lukket stavelse og omskriv dem til magisk e stavelse.

1. mat: mate
en måtte *ven*

2. slim: slime
slank *slim*

3. ton: tone
ton *en tone*

4. rid: ride
befri *ride*

5. sham: shame
fupmager *skam*

6. bat: bate
bat *tilbageholde*

7. hid: hide
skjulte *skjule*

8. kit: kite
grej *en drage (legetøj)*

9. quit: quite
opgive *temmelig*

10. man: mane
mand *manke*

Opgave b: Læs 6 ord **og** 2 vrøvleord* med lukket stavelse og omskriv dem til magisk e stavelse.

1. cod: code
torsk *kode*

2. cut: cute
skære *kær*

3. win: wine
vinde *vin*

4. Dan: Dane
dansker

5. glob: globe
klat *globus*

6. dim: dime
dæmpe *US ti-cent*

7. flam*: flame
flamme

8. chid*: chide
skælde ud

Lukket, åben og magisk e stavelse

Opgave a: Bestem, om stavelsestypen er lukket (l), åben (å) eller magisk e (e) og sæt en lille streg over lang vokal.

Når udtalen af vokalen i stavelsen uden tryk svækkes, markér evt. fx l, å.

<i>donere</i>
1. 'dō nāte
å e	<i>solopgang</i>
'sun rīse
l e	<i>jern</i>
re mōte
å e	<i>køleskab</i>
'ice box
e l
<i>levetid</i>
2. 'līfe tīme
e e	<i>kvindelig</i>
'fē māle
å e	<i>sækkepibe</i>
'bag pīpes
l e	<i>hjemmeside</i>
'hōme pāge
e e
<i>fejl</i>
3. mis tāke
l e	<i>råd</i>
ad vīce
l e	<i>solnedgang</i>
'sun set
l l	<i>inhalere</i>
in hāle
l e

<i>immun</i>
4. im mūne
l e	<i>kortfattet</i>
con cīse
l e	<i>enhed</i>
de vīce
å å	<i>invadere</i>
in vāde
l e
<i>fremstille</i>
5. 'fab ri cāte
l å e	<i>korstog</i>
cru sāde
å e	<i>krybdyr</i>
'rep tīle
l e	<i>modbydelig</i>
ob scēne
l e
<i>skændsel</i>
6. dis grāce
l e	<i>lokke</i>
en tīce
l e	<i>oprigtig</i>
sin cere
l e	<i>hund</i>
'cā nīne
å e

Opgave b: Bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal.
Når udtalen af vokalen i stavelsen uden tryk svækkes, markér evt. fx ɩ, ȃ.

anvende
1. 'ū|ti|līze
ȃ ȃ e

udlufte
'ven|ti|lāte
ɩ ȃ e

hallucinere
hal|'lu|ci|nāte
ɩ ȃ ȃ e

alene
a|'lōne
ȃ e

mængde
2. 'vol|ūme
ɩ e

rodeo
'rō|dē|ō
ȃ ȃ ȃ

gratulere
con|'grat|ū|lāte
ɩ ɩ ȃ e

underholde
a|'mūse
ȃ e

fuldstændig
3. com|'plēte
ɩ e

vulkan
vol|'cā|nō
ɩ ȃ ȃ

illustrere
'il|lu|strāte
ɩ ȃ e

omfavne
em|'brāce
ɩ e

oplyse
4. il|'lu|mi|nāte
ɩ ȃ ȃ e

forudse
an|'tic|i|pāte
ɩ ɩ ȃ e

styrke
con|'sol|i|dāte
ɩ ɩ ȃ e

formulere
e|'nun|ci|āte
ȃ ɩ ȃ e

værdsætte
5. ap|'pre|ci|āte
ȃ ȃ ȃ e

forføre
se|'dūce
ȃ e

frigøre
e|'man|ci|pāte
ȃ ɩ ȃ e

hæрге
'van|dal|īze
ɩ ɩ e

udføre
6. 'ex|e|cūte
ɩ ȃ e

gentage
'rep|li|cāte
ɩ ȃ e

forbinde
as|'sō|ci|āte
ɩ ȃ ȃ e

sækdyr
'tū|ni|cāte
ȃ ȃ e

Undtagelser til magisk e stavelsen

Opgave a: Bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal.
Sæt streg igennem de stavelser, der er undtagelser fra magisk e stavelsen.

lemonade

1. lem|on|'āde

l t e

passiv

'pas|sive

å ø

høflig

po|'līte

å e

indfødt

'nā|tīve

å ø

aktiv

2. 'ac|tive

l ø

japansk

Jap|a|'nēse

l å e

granat

gre|'nāde

å e

fremstille

pro|'dūce

å e

opføre sig

3. be|'hāve

å e

menneskeliggøre

'hū|man|īze

å l e

massiv

'mas|sive

l ø

flygte

e|'scāpe

å e

øverst

4. su|'prēme

å e

positiv

'pos|i|tive

l å ø

formode

sup|'pōse

l e

være nok

suf|'fīce

l e

4. Dobbeltvokal stavelse

Opgave a: Sæt en lille streg over den vokal, du hører i ordene, og læs dem højt. Find derefter mindst yderligere *to ord* med samme stave- og

mail
1. māil

snegl
snāil

frāil trāil bāil rāil nāil

lækage
2. lēak

tørve
pēat

dēal mēal sēat mēat trēat bēat

slips
3. tīe

ligge
līe

pīe dīe

voldgrav
4. mōat

gennembløde
sōak

cōat bōat flōat tōad

lim
5. glue

sand
true

blue rue clue due sue

Opgave b: Sæt en lille streg over vokalen i de dobbeltvokaler, der følger huskeremsen, og overstreg ord, der ikke gør det, som fx *mount*.

1.	<i>fængsel</i>
j ā il	<i>bestige</i>
m ou n t	<i>mål</i>
g ō al	<i>bugt</i>
b ā y	<i>kyst</i>
c ō ast	<i>hjælp</i>
ā id
2.	<i>knæ</i>
kn ē e	<i>svaje</i>
sw ā y	<i>bøg</i>
b ē ech	<i>fletning</i>
br ā id	<i>sprøjte</i>
spr ā y	<i>cirka</i>
a b ou t
3.	<i>jord</i>
s oi l	<i>røre</i>
t ou ch	<i>tudse</i>
t ō ad	<i>dronning</i>
qu ē en	<i>lancere</i>
l au n ch	<i>stejl</i>
st ē ep
4.	<i>havre</i>
ō at	<i>besvime</i>
f ā int	<i>eg</i>
ō ak	<i>punkt</i>
p oi n t	<i>påstand</i>
cl ā im	<i>ler</i>
cl ā y
5.	<i>bebrejde</i>
f au lt	<i>bedrift</i>
d ē ed	<i>koge</i>
b oi l	<i>strejfe</i>
str ā y	<i>forfatter</i>
a uthor	<i>hård</i>
t ou gh

Opgave c: Bestem hvilke dobbeltvokaler der normalt følger huskeremsen.

Hvilke **fire** dobbeltvokaler følger huskeremsen? ai, ay, ee, oa

Hvilke **tre** dobbeltvokaler følger ikke huskeremsen? au, oi, oo, ou,

Lukket, åben, magisk e og dobbeltvokal stavelse

Opgave a: Bestem, om stavelsestypen er lukket (l), åben (å), magisk e (e) eller dobbeltvokal (d) og sæt en lille streg over lang vokal.

<i>hage</i>	<i>flamme</i>	<i>hale</i>	<i>være</i>	<i>med</i>	<i>tærte</i>	<i>kørte</i>
1. chin	flāme	tāil	bē	with	pīe	drōve
<i>l</i>	<i>e</i>	<i>d</i>	<i>å</i>	<i>l</i>	<i>d</i>	<i>e</i>

<i>hej</i>	<i>hun</i>	<i>slips</i>	<i>hakke</i>	<i>græde</i>	<i>stum</i>	<i>næse</i>
2. hī	shē	tīe	chop	cry	mūte	nōse
<i>å</i>	<i>å</i>	<i>d</i>	<i>l</i>	<i>å</i>	<i>e</i>	<i>e</i>

<i>heks</i>	<i>skur</i>	<i>vandløb</i>	<i>jeg</i>	<i>valgte</i>	<i>kind</i>	<i>chok</i>
3. witch	shed	strēam	ī	chōse	chēek	shock
<i>l</i>	<i>l</i>	<i>d</i>	<i>å</i>	<i>e</i>	<i>d</i>	<i>l</i>

<i>flyde</i>	<i>rokke</i>	<i>los</i>	<i>gemme</i>	<i>sådan</i>	<i>genfærd</i>	<i>konkurrere</i>
4. flōat	rāy	lynx	hīde	such	wrāith	vīe
<i>d</i>	<i>d</i>	<i>l</i>	<i>e</i>	<i>l</i>	<i>d</i>	<i>d</i>

<i>tam</i>	<i>influenza</i>	<i>match</i>	<i>gå</i>	<i>skrev</i>	<i>nej</i>	<i>nuttet</i>
5. tāme	fū	match	gō	wrōte	nō	cūte
<i>e</i>	<i>å</i>	<i>l</i>	<i>å</i>	<i>e</i>	<i>å</i>	<i>e</i>

<i>hvorfor</i>	<i>tema</i>	<i>vi</i>	<i>vagtel</i>	<i>manuskript</i>
6. why	thēme	wē	quāil	script
<i>å</i>	<i>e</i>	<i>å</i>	<i>d</i>	<i>l</i>

Opgave b: Indsæt ordene fra **opgave a** i de rigtige kolonner i tabellen.
NB. Alle felter i skemaet skal udfyldes.

1. lukket	2. åben	3. magisk e	4. dobbeltvokal
1. <i>chin</i>	<i>be</i>	<i>flame</i>	<i>tail</i>
2. with	hi	drove	pie
3. chop	she	mute	tie
4. witch	cry	nose	stream
5. shed	I	chose	cheek
6. shock	flu	hide	float
7. lynx	go	tame	ray
8. such	no	wrote	wraith
9. match	why	cute	vie
10. script	we	theme	quail

Opgave d: Læs sætningerne højt og bestem, om udtalen i de markerede ord med dobbeltvokalen **ea** udtales /ē/ eller /e/.

1. The bird used its sharp ^{næb} **bea**k to crack open the seed. / ē /
2. She used to ^{frygte} **dre**ad driving, but now she enjoys it. / e /
3. They prepared a big ^{festmåltid} **fe**ast to celebrate the end of exams. / ē /
4. He struggled to see the tiny ^{tråd} **thre**ad. / e /
5. Her idea was a ^{spring} **le**ap in the right direction. / ē /
6. The company reported a serious ^{overtrædelse} **bre**ach of security. / ē /
7. She was chosen to ^{lede} **le**ad the group. / ē /
8. The old pipes were made of ^{bly} **le**ad. / e /

27

Opgave g: Dobbeltvokalen **oo** udtales oftest /u:/, men har nogle gange en anden udtale. Bestem, om ordene udtales /u:/ eller har en anden udtale.

^{kølig}
1. cool	^{pool}
pool	^{ske}
spoon	^{dør}
door
^{zoom}
2. zoom	^{gås}
goose	^{blod}
blood	^{glat}
smooth

oo udtales som /u:/: cool - pool - spoon - zoom - goose - smooth

oo har en anden udtale: door - blood

29

Stavelsestyper i uregelmæssige udsagnsord 1

Opgave: Bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal.
Bemærk, hvordan verberne skifter stavelsestype.
Formuler sætninger med nogle af udsagnsordene med de forskellige bøjningsformer.

1. grundform

2. datid

3. kort tillægsform

1. fēel
d

felt
l

felt
l

2. kēep
d

kept
l

kept
l

3. slēep
d

slept
l

slept
l

4. mēet
d

met
l

met
l

5. spēak
d

spōke
e

spō|ken
å l

6. stēal
d

stōle
e

stō|len
å l

7. frēeze
d

frōze
e

frō|zen
å l

8. wrīte
e

wrōte
e

writ|ten
l l

9. drīve
e

drōve
e

driv|en
l l

10. rīde
e

rōde
e

rid|den
l l

5. Vokal+r stavelse

Opgave: Bestem, om stavelsestypen er lukket (l), åben (å), magisk e (e), dobbeltvokal (d) eller vokal+r (r) og sæt en lille streg over lang vokal.
Husk evt. l, å mm.

torsdag
1. 'Thurs|dāy
r d

skråstreg
'vir|gūle
r e

mørke
'dark|ness
r l

territorium
'ter|ri|to|ry
r å å å

større
2. 'mā|jor
å r

borgmester
'māy|or
d r

overleve
sur|'vīve
r e

præsentationsmappe
port|'fō|li|ō
r å å å

nordøst
3. north|'ēast
r d

indsats
'ef|fort
l r

harmoni
'har|mo|ny
r å å

urte-
'herb|al
r l

koordinere
4. cō|'or|di|nate
å r å e

valuta
'cur|ren|cy
r l å

indbrudstyv
'bur|glar
r r

majroe
'tur|nip
r l

komme sig
5. re|'cū|per|āte
å å r e

dyd
'vir|tūe
r e

integrere
in|'cor|po|rāte
l r å e

tyngende
'bur|den|some
r l ø

autoritet
6. au|'thor|i|ty
d r å å

omstændighed
'cir|cum|stance*
r l l

genskabe
re|'gen|er|āte
å l r e

overdrive
ex|'ag|ger|āte
l l r e

***Bemærk,** at **e** også kan tilføjes for at give konsonanterne c og g deres bløde udtale – **c/s/** og **g/dj/**, og stavelsestypen er lukket.

Opgave a: Bestem stavelsestypen, sæt en lille streg over lang vokal og læs ordene højt.

<i>dygtig</i>
1. 'ā ble
å -le	<i>æble</i>
2. 'ap ple
l -le
<i>ahorn</i>
3. 'mā ple
å -le	<i>marmor</i>
4. 'mar ble
r -le
<i>titel</i>
5. 'tī tle
å -le	<i>tøddel</i>
6. 'tit tle
l -le

Opgave b: Bestem, om stavelsestypen er lukket (l), åben (å), magisk e (e), dobbeltvokal (d), vokal+r (r) eller konsonant -le (-le) og sæt en lille streg over lang vokal.

<i>vugge</i>
1. 'crā dle
å -le	<i>flaske</i>
'bot tle
l -le	<i>folk</i>
'pēo ple
d -le	<i>frygtelig</i>
'ter ri ble
r å -le
<i>Google</i>
2. 'Goo gle
d -le	<i>sikkerhedsbriller</i>
'gog gles
l -le	<i>boble</i>
'bub ble
l -le	<i>bille</i>
'bēe tle
d -le
<i>puddel</i>
3. 'poo dle
d -le	<i>skrøbelig</i>
'brit tle
l -le	<i>forblænde</i>
'daz zle
l -le	<i>speeder</i>
'throt tle
l -le

<i>holdbar</i> 4. 'dū ra ble å å -le	<i>overførbar</i> trans 'mis si ble l l å -le	<i>bjergtinde</i> 'pin na cle l å -le	<i>medgørlig</i> a 'mē na ble å å å -le
<i>forhindring</i> 5. 'ob sta cle l å -le	<i>gæstfri</i> hos 'pit a ble l l å -le	<i>brændbar</i> com 'bus ti ble l l å -le	<i>udrede</i> dis en 'tan gle l l l -le
<i>mærkbar</i> 6. 'nō ta ble å å -le	<i>undervands-</i> sub 'mer si ble l r å -le	<i>uundværlig</i> in dis 'pen sa ble l l l å -le	<i>vekslende</i> 'var i a ble r å å -le

Opgave d: Oversæt ordene.

Engelsk	Dansk	Engelsk	Dansk
1. title	titel	uncle	onkel
2. example	eksempel	muscle	muskel
3. miracle	mirakel	article	artikel
4. noble	nobel	saddle	sadel

Stavelsestyper i uregelmæssige udsagnsord 2

Opgave: Bestem stavelsestyperne. Bemærk, hvordan nogle af verberne skifter stavelsestype. Formuler sætninger med nogle af udsagnsordene med de forskellige bøjningsformer.

1. grundform

2. datid

3. kort tillægsform

1. be|'gin
æ l

be|'gan
æ l

be|'gun
æ l

2. drink
l

drank
l

drunk
l

3. swim
l

swam
l

swum
l

4. leave
d

left
l

left
l

5. think
l

thought
d

thought
d

6. seek
d

sought
d

sought
d

7. lose
ø

lost
l

lost
l

8. bind
l

bound
d

bound
d

9. lie *ligge*
d

lay
d

lain
d

10. lay *lægge*
d

laid
d

laid
d

Udtale af endelsen -ed

Opgave a: Skriv om endelsen -ed udtales som en stavelse /ɪd/ eller ikke /-/.

1. I **remembered** to do it. /remember-d/
2. We **started** going to the gym last year. /start ɪd/
3. Jane **talked** to her yesterday. /talk-d/
4. She **wanted** to learn more about Japan. /wantɪd/
5. They **traveled** in Italy for two months. /travel-d/
6. It **happened** two years ago. /hapn-d/

35

trak sig tilbage

7. We all **quailed** at the sound of the explosion. /quail-d/

nød

8. He genuinely **enjoyed** reading the novel. /enjoy-d/

formede

9. The artist **sculpted** a tiny bird in wood. /sculptɪd/

længtes

10. We all **pined** for a rest after our 10-k hike. /pin-d/

væltede

11. The strong wind **disrupted** the market stalls. / disruptɪd/

mumlede

12. When he finally agreed, I happily **muttered**, "Thanks!" /mutter-d/

36

Niveau 2: Skal *-ed* udtales /t/ eller /d/?

Opgave a: Find grundformen af udsagnsordene for at bestemme udtalen af *-ed* og skriv ordene ind i den rigtige kolonne i tabellen.

Bemærk: Den nederste række i tabellen i elevhæftet er en fejl og skal ignoreres.

1. /ɪd/ efter -t og -d	2. /d/ efter stemt lyd	2. /t/ efter ustemt lyd
Grundformen ender på -t eller -d : fx <i>post-ed</i> , <i>land-ed</i>	Grundformen ender på en stemt lyd, <i>uden</i> pust, dvs. alle vokallyde + b, dge, g, j, l, m, n, ng, r, v, w, z, th /ð/ fx <i>played</i> , <i>smelled</i>	Grundformen ender på en ustemt lyd, <i>med</i> pust, dvs. f, h, k, p, s, x, ck, ch, sh, tch, th /θ/, gh /f/, ph /f/ fx <i>stuffed</i> , <i>kissed</i>
started	called	jumped
brooded	sallied	whisked
kneaded	summoned	clasped
resulted	ambled	hushed
haunted	beckoned	watched
knotted	delayed	relaxed
dreaded	robbed	clutched
scolded	yearned	wished
pleaded	bestowed	stamped

1. Første stavelse

Opgave: Sæt trykstreg ved første stavelse og læs ordene højt.
Alle ord følger det 1. princip.

<i>sølv</i>
1. 'sil ver	<i>gul</i>
'yel low	<i>heldig</i>
'luck y	<i>ærlig</i>
'hon est
<i>skyet</i>
2. 'cloud y	<i>resultat</i>
'out come	<i>bæver</i>
'bea ver	<i>årstid</i>
'sea son
<i>indfødt</i>
3. 'na tive	<i>arbejdsgang</i>
'work flow	<i>krybdyr</i>
'rep tile	<i>neutral</i>
'neu tral

-
<i>pludselig</i>
4. 'sud den	<i>kryptisk</i>
'cryp tic	<i>morbid</i>
'mor bid	<i>mager</i>
'mea ger
<i>glødende</i>
5. 'fer vent	<i>vintage</i>
'vin tage	<i>højtidelig</i>
'sol emn	<i>stiltiende</i>
'tac it
<i>fornuftig</i>
6. 'pru dent	<i>skurk</i>
'ras cal	<i>latent</i>
'la tent	<i>redning</i>
'res cue

40

2. Tredjesidste stavelse

Opgave a: Sæt trykstreg ved tredjesidste stavelse og læs ordene højt.
Alle ord følger det 2. princip.

<i>berømt</i>
1. ce 'leb ri ty	<i>analyse</i>
a 'nal y sis	<i>latterlig</i>
ri 'dic u lous
<i>dokumentar</i>
2. doc u 'men ta ry	<i>maskulinitet</i>
mas cu 'lin i ty	<i>gavmildhed</i>
gen e 'ros i ty
<i>kardemomme</i>
3. 'car da mom	<i>konventionel</i>
con 'ven tion al	<i>deodorant</i>
de 'o do rant
<i>diplomati</i>
4. di 'plo ma cy	<i>biografi</i>
bi 'og ra phy	<i>nødvendighed</i>
ne 'ces si ty

41

Johannesburg
5. Jo|'**han**|nes|burg

spørgelysten
6. in|'**quis**|i|tive

gengælde
7. re|'**tal**|i|ate

undskylde
8. a|'**pol**|o|gize

Idaho
'**I**|da|ho

intensivere
in|'**ten**|si|fy

gavmild
'**gen**|e|rous

autoritet
au|'**thor**|i|ty

evne
a|'**bil**|i|ty

estragon
'**tar**|ra|gon

enkelhed
sim|'**plic**|i|ty

holdbarhed
du|ra|'**bil**|i|ty

41

ulykke
9. ca|'**lam**|i|ty

halvø
10. pen|'**in**|su|la

periferi
11. pe|'**riph**|er|y

diameter
12. di|'**am**|e|ter

åbenbaring
13. e|'**piph**|a|ny

kynisk
14. 'cyn|i|cal

manisk
15. ma|'**ni**|a|cal

tyktarmsundersøgelse
16. co|lo|'**nos**|co|py

enebærbusk
'**ju**|ni|per

termometer
ther|'**mom**|e|ter

omskiftelighed
var|i|a|'**bil**|i|ty

kødædende
car|'**niv**|o|rous

omkreds
pe|'**rim**|e|ter

størkne
so|'**lid**|i|fy

lobotomi (det hvide snit)
lo|'**bot**|o|my

breddegrad
'**lat**|i|tude

urimelig
pre|'**pos**|ter|ous

artiskok
'**ar**|ti|choke

modstander
an|'**tag**|o|nist

iøjnefaldende
con|'**spic**|u|ous

narrestreger
she|'**nan**|i|gans

hykleri
hy|'**poc**|ri|sy

katastrofe
ca|'**tas**|tro|phe

parentes
pa|'**ren**|the|sis

42

Opgave b: Sæt trykstreg ved tredjesidste stavelse og læs ordene højt. De to ord har samme rod, men nogle får tilføjet et suffiks, og nogle skifter ordklasse.

kviksølv

1. 'mer|cu|ry

kviksølvagtig

mer|'cu|ri|al

medicin

2. 'med|i|cine

lægende

me|'dic|i|nal

akademi

3. a|'cad|e|my

den akademiske verden

ac|a|'de|mi|a

politik

4. 'pol|i|tics

politisk

po|'lit|i|cal

historie

5. 'his|to|ry

historiker

hi|'stor|i|an (*ikke* hi|'sto|rian)

typisk

6. 'typ|i|cal

typiskhed

typ|i|'cal|i|ty

radio

7. 'ra|di|o

radiologi

ra|di|'ol|o|gy

aristokrat

8. a|'ris|to|crat

aristokrati

ar|is|'toc|ra|cy

betegne

9. 'sig|ni|fy

signifikant

sig|'nif|i|cant

3. Præfikser

Opgave a: Sæt trykstreg lige efter præfikset og læs ordene højt.

<i>afskaffe</i>
1. a ' bol ish	<i>ulovlig</i>
il ' le gal	<i>reklame-</i>
pro ' mo tion al
<i>ekstraordinær</i>
2. ex ' cep tion al	<i>underkastelse</i>
sub ' mis sion	<i>uregelmæssig</i>
ir ' reg u lar
<i>underdanig</i>
3. sub ' ser vi ent	<i>forsoning</i>
a ' tone ment	<i>inklusion</i>
in ' clu sion

46

Opgave b: Sæt trykstreg ved de markerede ord og læs sætningerne højt.

1. They will *overføre* **trans'fer** data through encrypted channels.
2. His sudden *overførsel* **'transfer** shocked the department.
3. The *stigning* **'increase** in surveillance unsettled the public.
4. New taxes may *øge* **in'crease** economic inequality.
5. Several senators chose to *protestere* **ob'ject** vigorously.
6. The mysterious *genstand* **'object** baffled the researchers.

47

4. Suffikser

Opgave b: Sæt trykstreg foran stavelsen med tryk.
Alle ord har tryk på stavelsen *før* suffikset.

forbindelse

1. re|'**la**|tion

ansvar

re|spon|si|'**bil**|i|ty

transformation

trans|for|'**ma**|tion

djævelsk

2. di|a|'**bol**|ic

komposition

com|po|'**si**|tion

sympatisk

sym|pa|'**thet**|ic

lighed

3. e|'**qual**|i|ty

realistisk

re|a|'**lis**|tic

godkendelse

val|i|'**da**|tion

idiomatisk

4. id|i|o|'**mat**|ic

idiosynkratisk

id|i|o|syn|'**crat**|ic

fantasi

i|mag|i|'**na**|tion

balsamisk

5. bal|'**sam**|ic

forbindelse

con|'**nec**|tion

atletisk

ath|'**let**|ic

hudfarve

6. com|'**plex**|ion

retfærdiggørelse

jus|ti|fi|'**ca**|tion

originalitet

o|rig|i|'**nal**|i|ty

49

2. Suffikser hvor trykket falder på selve suffikset

Opgave a: Sæt trykstreg foran stavelsen med tryk.
Alle ord har tryk *på* suffikset.

kavalkade

1. cav|al|'**cade**

silhuet

sil|hou|'**ette**

pioner

pi|o|'**neer**

fraværende person

2. ab|sen|'**tee**

portugisisk

Por|tu|'**gese**

ansat

em|ploy|'**ee**

50

Del 3: Opgaver med alle regler og principper

Opgave 1a + b: Del i stavelser, bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal. Placer trykket og skriv, hvilket princip for tryk ordet følger.

mikrochip

1. 'mī|crō|chip2
å å l

finans-

2. 'fis|cal1
l l

stavelse

3. 'syl|la|ble2
l å -le

fonetik

4. pho|'net|ics4
å l l

Indonesien

In|do|'ne|si|a2
l å å å å

uddannelse

ed|ū|'cā|tion4
l å å d

absorbere

ab|'sorb3
l r

latterlig

ri|'dic|ū|lous2
å l å d

eksplodere

ex|'plōde3
l e

uddanne

'ed|ū|cāte2
l å e

syren

'lī|lac1
å l

begrænse

re|'strict3
å l

kommunisme

5. 'com|mū|nism2
l å l

robust

re|'sil|i|ent2
å l å l

fiendtlig

'hos|tīle1
l e

trainee

6. train|'ēe3
d d

Valentin

'Val|en|tīne2
l l e

savle

'sal|i|vāte2
l å e

utrolig

7. in|'cred|i|ble2
l l å -le

recept

pre|'scrip|tion4
å l d

arv

'leg|a|cy2
l å å

kanel

8. 'cin|na|mon2
l å l

vaskebjørn

ra|'coon4
å d

sammenhængende

cō|'hē|sive3
å å ø

Opgave 2a + b: Del i stavelser, bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal. Placer trykket og skriv, hvilket princip for tryk ordet følger.

parentes

1. pa|'**ren**|the|sis2
å l å l

nedladende

pe|'**jor**|a|tive2
å r å e

psykedelisk

psy|che|'**del**|ic4
å å l l

blodprop

2. throm|'**bō**|sis4
l å l

fra kolonitiden

co|'**lō**|ni|al2
å å å l

usmidig

'**rig**|id1
l l

godt håndslag

3. '**dex**|te|rous2
l å d

terapeutisk

the|ra|'**peū**|tic4
å å d l

flydende

a|'**flōat**3
å d

molekyle

4. '**mol**|e|cūle2
l å e

molekylær

mo|'**lec**|ū|lar2
å l å r

bæver

'**bēa**|ver1
d r

omsætte

5. me|'**tab**|o|līze2
å l å e

delfin

'**dol**|phin1
l l

bavian

ba|'**boon**4
å d

efter døden

6. '**post**|hū|mous2
l å d

lade som om

pre|'**tend**3
å l

forbening

os|si|fi|'**cā**|tion4
l å å å d

analogi

7. a|'**nal**|o|gy2
å l å å

drilsk

'**mis**|chie|vous2
l d d

antarktisk

Ant|'**arc**|tic4
l r l

ondsindet

8. ma|'**lev**|o|lent2
å l å l

kromosom

'**chrō**|mo|sōme2
å å e

medarbejder

em|ploy|'**ēe**4
l d d

Opgave 3a + b: Del i stavelser, bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal. Placer trykket og skriv, hvilket princip for tryk ordet følger.

ejerlejlighed

1. con|do|'min|i|um2
l å l å l

fremfarende

im|'pet|ū|ous2
l l å d

udtale

pro|nun|ci|'ā|tion4
å l å å d

kakofoni

2. ca|'coph|o|ny2
å l å å

mut

'sul|len1
l l

artiskok

'ar|ti|chōke2
r å e

Metusalem

3. Me|'thū|se|la2
å å å å

planteædende

her|'biv|o|rous2
r l å d

ægte

'gen|ū|ine2
l å ø

udsætte

4. post|'pōne3
l e

komponere

com|'pōse3
l e

panamansk

Pan|a|'mā|ni|an2
l å å å l

påtaget spil

5. cha|'rāde4
å e

fejlbedømme

mis|'judge3
l l

elskerinde

'con|cu|bīne2
l å e

tror på overherredømme

6. su|'prem|a|cist2
å l å l

transdermal

trans|'der|mal3
l r å

begejstret

'ar|dent1
r l

beskeden

7. 'mod|est1
l l

koagulere

cō|'ag|u|lāte2
å l å e

yppig

vo|'lup|tu|ous2
å l å d

Opgave 4 a + b: Del i stavelser, bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal. Placer trykket og skriv, hvilket princip for tryk ordet følger.

lighedsindet

1. e|gal|i|**'tar**|i|an2
å l å r å l

godtroenhed

gul|li|**'bil**|i|ty2
l å l å å

heroisk

hē|**'rō**|ic4
å å l

slægtsforskning

2. gē|nē|**'al**|o|gy2
å å l å å

hensynsløs

'reck|less1
l l

drikkelig

'pō|ta|ble2
å å -le

oprindelig

3. in|**'dig**|e|nous2
l l å d

ekskudere

ex|**'clūde**3
l e

immunologi

im|mu|**'nol**|o|gy2
l å l å å

hyperbel

4. hy|**'per**|bo|lē2
å r å å

sorbet

'sher|bet1
r l

tilsyneladende

o|**'sten**|si|bly2
å l å å

murværk

5. **'mā**|son|ry2
å l å

manisk

ma|**'nī**|a|cal2
å å å l

farlig

'per|il|ous2
r l d

brigade

6. bri|**'gāde**4
å e

nærhed

vi|**'cin**|i|ty2
å l å å

valg

e|**'lec**|tor|al2
å l r l

metodisk

7. me|**'thod**|i|cal2
å l å l

ulovlig

il|**'lē**|gal3
l å l

difteri

diph|**'thē**|ri|a2
l å å å

charcuterie

8. char|cu|te|**'rie**4
r å å d

udvide

'di|lāte1
å e

sammenfatte

e|**'pit**|o|mīze2
å l å e

Stavelsestyper i fagord

Opgave a + b: Del i stavelser, bestem stavelsestypen og sæt en lille streg over lang vokal. Placer trykket og skriv, hvilket princip for tryk ordet følger.

Samfundsvidenskab:

1. glō|bal|i|'zā|tion4
å l å å d

ī|dē|'ol|o|gy2
å å l å å

con|'ser|va|tism2
l r å l

2. en|tre|pre|'neur|ship4
l å å r l

bū|'reauc|ra|cy2
å d å å

'plū|ral|ism2
å l l

3. mar|gin|al|i|'zā|tion4
r l l å å d

prī|va|ti|'zā|tion4
å å å å d

au|thor|i|'tar|i|an2
d r å r å l

Humaniora:

1. 'sym|bol|ism2
l l l

my|'thol|o|gy2
å l å å

civ|i|lī|'zā|tion4
l å å å l

2. co|'lō|ni|al2
å å å l

'ep|i|tōme2
l å e

her|me|'neu|tics4
r å d l

3. es|cha|'tol|o|gy2
l å l å å

phe|nom|e|'nol|o|gy2
å l å l å å

Naturvidenskab:

1. phō|tō|'syn|the|sis2
å å l å l

'ī|so|tōpe2
å å e

hy|pō|'thal|a|mus2
å å l å l

2. met|a|'mor|pho|sis2
l å r å l

eu|'kar|y|ōte2
d r å e

hō|mē|ō|'stā|sis4
å å å å l

3. neu|rō|plas|'tic|i|ty2
d å l l å å

cry|stal|'log|ra|phy2 e|lec|trō|'mag|net|ism2
å l l å å å l å l l l

FACIT 2. oplag

O R E G A N O

Dansk o|re|'ga|no

Engelsk US o|'reg|a|nō

Engelsk UK o|re|'ga|nō

Hvor skal trykket placeres?

Det er let at blive usikker, når man læser og udtaler lange engelske ord.

Dette materiale hjælper dig med at:

- genkende og bestemme stavelsestyper
- lære hvor tryk placeres, og hvordan det påvirker udtalen

Du kan finde flere ressourcer på [English4all.dk](https://www.english4all.dk)